

© LUC VAN DIJCK

SAMEN VOOR EEN NIEUW PROJECT

Nick Verstraelen en Daisy Nuyts hebben grote plannen. De realisatie daarvan is in volle gang. Het resultaat wordt een melkgeitenbedrijf in Merksplas met 2000 geiten. Die zullen gehuisvest worden in een nog nieuw te bouwen serrestal. Ze zullen drie-maal per dag gemolken worden in een 2 x 50 rapid exit melkinstallatie. – Luc Van Dijk

Het ondernemerschap van het echtpaar Nick Verstraelen (30) en Daisy Nuyts (30) verdient alle respect. Even terug in de tijd. Nick nam in 2007 een deel van het ouderlijk bedrijf over met melkvee en varkens. In 2011 nam hij heel de veehouderijtak over. Ondertussen hadden zijn ouders zich gespecialiseerd in de aardbeienteelt. Omdat de modernisering van de gebouwen en installaties zich opdrong, hadden Nick en Daisy in eerste instantie plannen voor de bouw van een nieuwe melkveestal. De vergunningen daarvoor waren in orde.

Geen koeien maar geiten

Een jaar of 2 geleden kreeg het verhaal echter een andere wending. De plannen gingen in de richting van een geitenboerderij. Nick legt uit waarom. "We wilden een bedrijf waar we met zijn tweeën voluit konden voor gaan en dat ons een

zekere toekomst biedt. Een bedrijf waar we met zijn tweeën de volle verantwoordelijkheid zouden kunnen voor dragen. We wilden samen een nieuw project starten waar we ons allebei zeer betrokken bij voelen. Als we zouden verdergaan met varkens en melkvee, dan zouden we nooit dat doel kunnen bereiken. Het bedrijf zou altijd meer van mij zijn. Ik ben hier opgegroeid. Ik heb al van kleins af ervaring met koeien en varkens terwijl voor Daisy alles nieuw is. Ook komt zij niet uit een landbouwersfamilie." "Er zijn 2 goede redenen voor deze keuze", gaat Daisy verder. "Ten eerste wilde ik graag meewerken aan een

.....
Een starterscursus is een goede investering.
.....

gezamenlijk project en ten tweede wilde ik liever met geiten bezig zijn dan met varkens of koeien. Ik wil mij ook helemaal engageren voor het geitenbedrijf dat we samen willen opbouwen. Ik zie dat helemaal zitten en heb enkele maanden geleden na de geboorte van onze dochter beslist om mijn job als verpleegster op te geven. Yara is nu 11 maanden oud, onze zoon Vince is al 3,5 jaar. Ik heb in 2013 ook in avondlessen de landbouwopleiding gevolgd, zowel de algemene starterscursus landbouw (type A) als de specialisatiecursus voor de praktijkgerichte opleiding in de geitenhouderij. Dat was een hele investering in combinatie met het werk en de kinderen, maar het is zeker de moeite waard. Ik voel mij nu goed gewapend om dit project mee te dragen en met vertrouwen de volgende stappen te zetten om onze droom te realiseren."

“Het is onze gezamenlijke beslissing”, benadrukt Nick. “Ik ben blij dat we de stap naar de geiten gezet hebben. Eigenlijk zat dat al vele jaren in mijn achterhoofd. Zelfs mijn ouders hadden die mogelijkheid 15 jaar geleden al geopperd. En wat we 2 jaar geleden nog niet wisten, is de huidige lage melkprijs. Ik ben blij dat we geen nieuwe melkveestal gebouwd hebben. Ik vrees dat de huidige malaise nog een tijdje zal duren. Maar ik hoop voor al mijn collega’s melkveehouders dat het tij snel keert.”

Melken in februari

Rond februari dit jaar kwamen de jonge geiten van tussen 5 en 10 dagen oud toe op het bedrijf. Zij werden midden vorig jaar al ‘besteld’. De eerste maanden had Nick 7 drinkautomaten in werking waarvan hij er enkele huurde. De sterfte de eerste weken bedroeg ongeveer 5%. Vandaag zitten er in de 2 omgebouwde varkensstallen 1200 geiten van tussen 4 en 5 maanden oud en ook een dertigtal bokken in de opfok. De dieren zitten op een rantsoen van hooi naar believen en opfokkorrels. Tweemaal per week worden de boxen ingestrooid. De eerste geiten zullen in september gedekt worden. Volgend jaar midden februari begint dan het lammerseizoen en zullen de eerste

geiten gemolken worden. Het is de bedoeling om de geiten driemaal per dag te melken. Dat melken alleen al zal 3 x 3 uur in beslag nemen. Nick mikt op een beginproductie van tussen 1000 en 1100 l per jaar. Het bedrijf heeft een areaal van 25 ha gras. Maïs zal aangekocht worden. Wat mechanisatie betreft werkt Nick samen met de machinerie Noorderkempen. Om al het werk rond te krijgen zullen Daisy en Nick op termijn 2 externe krachten inschakelen.

Koeien moeten weg

Het was de bedoeling dat de nieuwe te bouwen serrestal voor 2000 geiten met bijhorende melkinstallatie klaar zou zijn in het najaar. Door omstandigheden heeft dit project vertraging opgelopen en het is nog onduidelijk wanneer de bouw zal kunnen starten. “Een hele tegenslag”, zeggen Nick en Daisy. “Om in februari zeker te kunnen melken, moesten we een andere oplossing zoeken. We hadden nog niet beslist of we zouden stoppen met melkvee of niet maar de huidige situatie heeft ons gedwongen tot een snelle drastische beslissing: we stoppen onmiddellijk met melken. De koeienstal wordt de komende weken verbouwd tot geitenstal en in de melkstal komt een ‘voorlopige’ tweedehandse melkinstallatie voor

de melkgeiten. De 74 melkkoeien en de oude melkinstallatie zijn al verkocht. We houden nog een 60 stuks jongvee aan die we over enkele maanden ook zullen wegdoen. Die dieren krijgen het restvoer van de geiten en eten ook de mindere graskuilen op.” De varkensstallen blijven in gebruik voor de opfok. Hier komt ook de kraamafdeling waar de pasgeboren lammeren biest zullen krijgen en de eerste nazorg. Daarna verhuizen ze naar de groepshokken waar ze met 20 in een hok op stro komen te zitten. Ze leren hier ook om te drinken aan de spenen van de drinkautomaat.

De 1200 lammeren zijn tussen 4 en 5 maanden oud. Zij werden vorige zomer ‘besteld’ en kwamen op het bedrijf toe vanaf februari.

FAMILIE VERSTRAELEN - NUYTS

Leeftijd: Nick (30) en Daisy (30)
Gemeente: Merksplas
Specialisatie: melkgeitenbedrijf

We willen ons helemaal engageren voor het geitenbedrijf dat we samen willen opbouwen.

Bedrijfsplan

Het bedrijfsplan werd opgesteld in samenwerking met SBB. De aankoop en de opfok van de geiten was mogelijk door een lening bij de bank. De aanpassing van de bestaande gebouwen gebeurt met eigen middelen. Voor de nieuwe stal zal er ook een lening aangegaan worden. De plannen voor de nieuwe serrestal van 100 bij 45 meter zijn klaar. Er komen 3 voergangen en 6 compartimenten met 200 geiten per compartiment. Achteraan komen 9 deuren die toegang geven tot de verschillende compartimenten. Vooraan komen de technische ruimte, de melkinstallatie en de wachtruimte. “Dat de koeien verkocht zijn en dat de nieuwe stal wat later zal gebouwd worden, heeft ook nog een positieve kant. We hebben nu cash ter beschikking om ons project te financieren. Ook zal de nieuwe stal van bij de ingebruikname een hoger rendement hebben omdat de bezetting hoger zal zijn”, besluit Nick. ■

© LUC VAN DIJCK

GEITEN HOUDEN: DE JUISTE KEUZE

Een oude boerderij in Herentals wordt omgebouwd tot geitenboerderij. De eerste 450 lammeren worden opgefokt. Die kunnen eerstdaags gedekt worden en zullen vanaf januari 2016 de eerste geitenmelk produceren. Maar eer het zo ver is, heeft Tommy Meir nog veel werk. – *Luc Van Dijck*

Tommy Meir (37) en zijn partner Liv Van Den Wijngaert (31) kochten een boerderij in Herentals om hun project voor een geitenbedrijf van 800 melkgeiten te realiseren. Op het perceel van 4,5 ha staan 2 oude vleeskippenstallen. Een daarvan wordt verbouwd voor de huisvesting van 600 melkgeiten. In de tweede komen nog 200 melkgeiten, de geiten in de opfok en de nieuwe melkinstallatie. De melkinstallatie wordt een 2 x 36 zij-aan-zij. Het woonhuis zal later grondig verbouwd worden om aan de huidige woonnormen te voldoen. Tommy en Liv hebben 2 kinderen: Julle is 3 jaar, Louise is 6 maanden oud.

Stal verhoogd

De eerste stal voor 600 melkgeiten is bijna klaar. Tommy is bezig met de afwerking van de open nok. Tommy, die 14 jaar zelfstandige schrijver was en een paar gasten in dienst had, weet van wanten. Hij doet zo veel mogelijk zelf,

.....
Een pakkende ervaring doet je nadenken over het leven.
.....

met de hulp van zijn vader en enkele vrienden. De stal werd een kleine 2 meter verhoogd voor een betere ventilatie. De zijmuren werden opgemetst. Het gebinte werd over zijn volle lengte opgetild en de steunpijlers werden verlengd. Dit was werk voor een gespecialiseerde firma. Er kwam een nieuwe vloer en in het midden werd een verhoging aangebracht voor de voedergang. Mooi werk. Nu nog de drinkbakken plaatsen en windbreekgaas installeren en klaar is Kees. Volgende week kunnen de geiten naar hier verhuizen. Elke geit heeft 1,3 m² ter beschikking; dat is wettelijk bepaald. De werken aan de tweede stal zullen binnenkort aanvangen. In een andere stal is de

opfokstal voor de pasgeboren lammeren al afgewerkt.

Wat willen we bereiken in het leven?

Tommy heeft geen verleden in de landbouw. Of toch! Zijn grootouders hadden een melkveebedrijf in Hallaar. Zijn nonkel nam dit bedrijf over. Zijn hart lag in de landbouw, daar was geen twijfel over. "In mijn vrije tijd ga ik veel helpen bij familie en vrienden. Ieder jaar ploeg ik meer dan 50 ha land om. Twee jaar geleden heb ik zelf een nieuwe tractor gekocht." Belangrijke beslissingen worden vaak genomen na een pakkende ervaring. De brand die hun woning trof in december 2013 was zo een moment. "Het is allemaal goed afgelopen", vertelt Tommy. "Julle lag die middag veilig in zijn bedje bij de grootouders. Maar toch zette dit voorval ons aan het denken. Je gaat de dingen anders zien en filosoferen over het leven. Wat vinden we nu het belangrijkste? Wat willen we nu echt?" Het

gevolg was dat Tommy zijn reeds lang gekoesterde droom om een landbouwbedrijf te beginnen wilde realiseren. Bezoeken aan enkele andere mooie geitenbedrijven konden het koppel helemaal overtuigen dat dit de juiste keuze voor hen was. Tommy volgde een B-cursus met als specialisatie geitenhouderij. Zijn stage deed hij in een melkgeitenbedrijf in Loenhout met 800 geiten. Dat fungeert zo een beetje als voorbeeld voor het bedrijf dat Tommy hier wil uitbouwen.

Er is ook de familiale kant van het verhaal. "Vroeger was ik heel vroeg de deur uit en kwam laat thuis. We werkten ook 's zaterdags. Ik zag mijn kinderen niet veel. Dat ligt nu helemaal anders." Liv werkt buitenhuis en zal dat in eerste instantie ook blijven doen. Haar werkregeling is enigszins flexibel. Toch is de vraag welke beslissing het koppel zal nemen wanneer in januari de lammerperiode aanbreekt. Dan zal haar hulp meer dan nodig zijn op het bedrijf. Tommy heeft nu al ervaren dat er veel tijd kruipt in de opvolging van de geiten. "Je moet er kort opzitten en er snel bij zijn als er een probleem is."

Opfok

In de stal zitten nu 200 lammeren van 7 maand en 250 lammeren van 5 maanden oud. Een lam van tussen 2 en 7 dagen oud dat biest heeft gedronken kost tussen 100 en 120 euro. Een uitval tussen 5 en 10% is normaal. Tommy heeft wat geiten verloren door cerebrocorticale necrose (CCN). Die aandoening heeft te maken met een tekort aan vitamine B1. Een aanpassing van het rantsoen heeft soelaas gebracht. Het zijn de knepen van

het vak, een leerproces voor iedere beginnende geitenhouder.

De geiten gaan bij de bok vanaf het moment dat ze 42 kg wegen. Omdat iets zwaardere geiten meer tweelingen geven, is de kans op een mieke groter en geven ze ook meer melk. De bokken gaan naar een afmester. Het is de bedoeling dat de geiten 2 keer lammeren en daarna doorgemolken worden. De verwachting is dat de jaarproductie zal starten rond

Frankrijk. Maïs is hier in de streek gemakkelijk aan te kopen.

Bedrijfsplan

Het bedrijfsplan vat de uitbouw van het bedrijf en de toekomstige ontwikkelingen van het project samen en bevat een gedetailleerde kostenraming. De inkomsten zijn begroot op basis van de afspraken die met melkophaler en kaasmaker Capra zijn gemaakt. In het contract is

FAMILIE MEIR - VAN DEN WIJNGAERT

Leeftijd: Tommy (37) en Liv Van (31)
 Gemeente: Herentals
 Specialisatie: melkgeitenbedrijf

Het was een lang gekoesterde droom om een geitenbedrijf te beginnen.

De stal werd verhoogd voor een betere ventilatie. Er kwam een nieuwe vloer en in het midden werd een verhoging aangebracht voor de voeder gang. Volgende week komen de geiten er in.

1000 l. Door selectie van de geiten en de goede bokkenkeuze zal de productiviteit stelselmatig verhogen. Voor de productie van hooi heeft Tommy vandaag 20 ha ter beschikking. Alle sneden worden in balen geperst. Dat areaal komt deels van het bedrijf van zijn nonkel die inmiddels is gestopt met melken en van 2 andere boeren. Als het bedrijf op volle bezetting draait, zal er nog eens 20 ha gras en grasklaver nodig zijn. Tommy doet alles zelf; enkel het persen van de balen is loonwerk. Daarnaast wordt er luzerne, maïs en krachtvoer aangekocht. Het rantsoen van de geiten bestaat uit hooi naar believen aangevuld met (in 2 beurten) 200 g krachtvoer per dag en 100 g luzerne. Luzerne wordt aangekocht in

voor de eerste 10 jaar een minimumprijs bepaald voor de geitenmelk. De geitenmelkprijs van vandaag ligt daar een stuk boven. Om het project te financieren konden Tommy en Liv bij de bank terecht voor een lening voor de aankoop van de boerderij. Er werd ook een investeringskrediet toegekend voor de aankoop van de melkinstallatie. Het is nog uitzoeken of er een tussenkomst van het VLIF kan bekomen worden. De verbouwing van de stallen en de aankoop van geiten en andere kosten financieren zij met eigen middelen. Als het bedrijf helemaal op punt staat, dan zullen Tommy en Liv misschien de stap zetten om zelf hoeveijs te maken. De fietsroute in de buurt biedt zeker mogelijkheden. ■

GEITEN HOUDEN IS HEEL INTENSIEF

Op het melkgeitenbedrijf van Jef Godschalk en Karolien Van Leeuwenborgh in Weelde worden de voorbereidingen getroffen om 1400 geiten te melken. Vandaag houden zij 850 melkgeiten en 750 lammeren in opfok. – *Luc Van Dijk*

Het enthousiasme van Karolien en Jef is aanstekelijk. Ze hebben zich met hart en ziel in dit project gesmeten. Hoewel Karolien voltijds buitenshuis werkt als boekhouder, is zij nauw betrokken bij het reilen en zeilen op het bedrijf. Zij volgt alles wat er op het bedrijf gebeurt op met een groot engagement en met veel kennis van zaken. Ze volgde samen met haar echtgenoot Jef de starterscursussen land- en tuinbouw. "Ik heb ook stage gedaan op een geitenbedrijf. Ik wilde goed weten waaraan we begonnen. We hebben samen ons bedrijfsplan en financieel plan opgemaakt. Er is hier altijd veel werk. Dan spring je toch gewoon in. In de lammerperiode

trommelen we iedereen van de familie op om te komen helpen."

Jef is automechanieker van opleiding. Hij werkte 3 jaar in een bedrijf van landbouwmachines en in een fabriek. Van jongs af aan en voor en na het werk ging hij helpen bij een geitenboer en op het melkveebedrijf van zijn nonkel. "Ik had het direct voor de geiten. Ik heb daarna bijna 5 jaar gewerkt op een groot geitenbedrijf in Nederland. Dan werd het stilaan tijd voor ons eigen project. In november 2011 zijn we gestart met de bouw van de nieuwe stal. Op de bovenbouw na hebben we alles zelf gedaan. Zo konden we de kostprijs laag houden. Familie en vrienden hielpen waar ze konden. Na de winter

gingen we er opnieuw hard tegenaan. De spanten en het dak werden in mei 2012 geplaatst. De stal meet 26 bij 85 meter."

Lammeren kopen en opfokken

Het koppel heeft lang gezocht naar een bedrijf met een goede productie en een hoge gezondheidsstatus én dat hen alle

.....
Alles begint met
gezonde dieren.
.....

800 lammeren kon leveren. Dat bedrijf vonden ze in het Nederlandse Stramproy. "Ik ben daar in januari en februari 2012 gaan helpen in de lammerperiode om de stiel nog beter onder de knie te krijgen en om 'onze eigen' lammeren te zien opgroeien", zegt Jef. "In maart en april 2012 verhuisden de lammeren naar de omgebouwde melkveestal van mijn nonkel, op een boogscheut hier vandaan. "We hadden daar onze handen vol en werkten ondertussen onze stal verder af. Het was een hectische periode. In augustus 2012 verhuisden de lammeren naar de nieuwe stal. Een spannend moment!"

Melktijd!

De eerste lammeren werden geboren in januari 2013. Het melken kon beginnen! De geiten worden tweemaal per dag gemolken. De 2 x 40 rapid exit melkstand heeft Jef volgens een eigen ontwerp gebouwd. De boxen worden afgesloten door een in de hoogte verstelbare wandplaat waaraan ook de bakjes voor het krachtvoer zijn bevestigd. Het krachtvoer lokt de geiten in de melkstal. Het binnenkomen gaat heel vlot. Na het melken schuift heel de wand omhoog en in geen

FAMILIE GODSCHALK - VAN LEEUWENBORGH

Leeftijd: Jef (29) en Karolien (28)

Gemeente: Weelde

Specialisatie: Geitenhouderij die groeit naar 1400 melkgeiten.

Wij hebben de liefde voor de geiten en geloven in deze sector.

tijd verlaten de geiten de melkstand. "Als je 1400 geiten wil melken, dan moet het vooruitgaan", aldus Jef. Naast gras bestaat het rantsoen voor de melkgeiten uit maïs, perspulp, luzerne en krachtvoer. In 2013 was de gemiddelde productie 1066 l, in 2014 was dat al 1136 l. Dit jaar is het streefdoel 1200 l. "Met de fokkerij kunnen we zeker nog vooruitgang maken. Uit de 150 meest productieve geiten kiezen we de 50 beste op het vlak van exterieur", vertelt Karolien. "Die worden geïnsemineerd. De selectie van de bokken gebeurt via het Tripple A-systeem. De melkstand heeft geen melkmetering maar om de 10 weken doen we melkcontrole. De gegevens worden automatisch ingevoerd en verwerkt in het managementprogramma."

Uitbreiding

"De tweede stal kwam er snel", legt Karolien uit. "Vorige zomer beslisten we dat we zouden uitbreiden naar 1400 melkgeiten. Eind 2014 was de stal klaar. Begin dit jaar kwamen de eerste lammeren er in. De bouw hebben we volledig uitbesteed. We hadden al meer dan werk genoeg. De verlichting, de drinkbakken, het voederhek en de poorten plaatste Jef zelf. Deze stal meet 28 bij 65 meter. Omdat we meer liters kunnen melken zonder extra kosten aan de vaste installaties zoals de melkstand, machines en sleuvsilo's, kunnen we de kostprijs per geproduceerde liter melk verlagen." De pasgeboren lammeren verhuizen nu nog naar het opfokbedrijf. Het volgende project is de afwerking van de kraamafdeling. In een volgende fase komt er hier een nieuwe opfokstal. Vandaag melken we 2 keer 2 uur voor 800 geiten. Volgend jaar wordt dat 2 keer bijna 4 uur. We zijn dan ook van plan om 2 halftijdse melkers aan te werven. De melkkoeltank van 10.000 l zal plaats maken voor een van 19.000 l. De melk wordt om de 3 dagen opgehaald door geitenmelkverwerker Capra.

Meer dan een dagtaak

Geiten houden is een heel intensieve bezigheid. "Met het melken, het voeren en de courante dagelijkse verzorging van de dieren ben ik al snel 8 uur zoet", rekent Jef voor. "Daarbij komt nog voederwinning, de selectie van de geiten volgens productie, de controle, de behandelingen, het scannen op dracht en nog veel meer. Om van de boekhouding en de

1 Een droog ligbed, zuiver drinkwater en goed voer voor de geiten. Dan ben je al een heel eind op de goede weg. 2 De geiten lopen vlot in en uit de melkstand. "Als je 1400 geiten wil melken, dan moet het vooruitgaan."

administratie nog maar te zwijgen. Gelukkig is Karolien daar heel goed in."

Opfok

De geiten lammeren in de potstal. Sterke, gezonde lammeren vragen een goed biestmanagement. "Wij geven gepasteuriseerde geitenbiest die we betrekken van de eerste melking. We geven die in 3 beurten, telkens een flesje van 150 cc. Om de kwaliteit van de biestmelk te verhogen zetten we de geiten 6 weken droog. Dat verlies aan melkinkomsten wordt gecompenseerd door minder uitval en gezondere lammeren. Als ze een dag oud zijn, verhuizen de lammeren naar een groepshok waar we ze leren drinken aan de spenen van de drinkautomaat. Een goede verzorging loont. We hebben maar weinig sterfte. De uitval bij de lammeren tussen geboorte en één jaar is nooit hoger dan 2%." De lammeren worden ingeënt tegen para-TBC en clostridium.

Focus houden

De geitenhouderij zit in de lift. Maar het is een nog relatief nieuwe tak waar nog veel te leren valt. "Opleiding en ervaring zijn essentieel", vat Jef samen. "Als er een probleem is moet je direct kunnen zien wat er aan de hand is en ingrijpen. Gezonde geiten zijn voor ons prioritair. Je moet er veel mee bezig zijn. Ze moeten droog liggen en zuiver drinkwater ter beschikking hebben. Het voer moet van de beste kwaliteit zijn. Een goede graskuil is de basis. Zand in de kuil, schimmel en broei zijn nefast. Dek de kuil goed af, wat mij betreft bij voorkeur met een dikke laag aarde." Voor de starters heeft Jef tenslotte nog volgende goede raad: "Doe zo veel mogelijk ervaring op, laat je goed adviseren, stel de juiste vragen en pik zo veel mogelijk informatie op. Maar maak dan zelf je keuzes. En laat de aandacht niet verslapen." ■